

Poučení o bezpečnosti práce a požární ochraně pro nastupující studenty Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Bezpečnost práce

Mezi základní povinnosti jakéhokoliv školského zařízení patří povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví všech osob, které se nacházejí v jeho objektech, nebo provádějí činnosti pod vedením takového školského zařízení. Plnit povinnosti v oblasti bezpečnosti práce vychází také z mezinárodních úmluv vyžadovaných Evropskou unií, která na tyto povinnosti klade velký důraz. Jejich neplnění považuje za závažná porušení mezinárodních dohod a jako neoprávněné konkurenční výhody.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví se týká jak stavu budov a jiných objektů, tak i jejich technického zařízení, strojního a jiného vybavení, do oblasti bezpečnosti práce patří též organizační opatření k zabránění škodám na zdraví a majetku.

Povinnosti studentů

Každý student je povinen dbát o své zdraví i o zdraví ostatních osob, které by mohlo být ohroženo chováním studenta. Musí se chovat tak, aby nedošlo k poškození jeho zdraví nebo zdraví jiných osob. Je povinen dodržovat zásady bezpečného chování v objektech školy i při akcích organizovaných školou. To zejména znamená být opatrný při chůzi po objektu, neběhat po chodbách a po schodištích zařízení, neboť hrozí nebezpečí zakopnutí i pádu. Při manipulaci s předměty a jejich přenášení zachovávat opatrnost, aby nedošlo k úrazu zejména pádem přenášeného předmětu, přiražením k překážce, dveřím apod. Jsou zakázány jakékoliv nevhodné žerty, které by mohly způsobit škodu na zdraví.

Student dále nesmí vstupovat do technických pracovišť školy (např. elektrorozvoden, kotelen apod.). Nesmí manipulovat se stroji a zařízeními, pokud manipulace s nimi není součástí výuky nebo jiné podobné činnosti (výjimku tvoří prodejní automaty, veřejné kopírky apod.). Je povinen dodržovat stanovené návody k obsluze a pokyny vydané výrobcem nebo obchodní organizací k používání strojů, zařízení a obecně všech výrobků, se kterými musí být seznámen. Veškeré stroje, zařízení, hmoty, materiály a další může student používat jen stanoveným způsobem a k účelům, které určuje výrobce v provozní dokumentaci (návodu k obsluze). V objektech školy nesmí používat nepovolené elektrické a tepelné spotřebiče. Studující bez elektrotechnické kvalifikace smí světla, elektrická zařízení a elektrické spotřebiče do 240 V pouze zapnout nebo vypnout, zasunout nebo vysunout přírodní kabel ze zásuvky. Zapínat a vypínat elektrické spotřebiče vyššího napětí smí pouze na přímý příkaz vyučujícího. Jakékoliv zásahy do elektrických zařízení jsou přísně zakázány. Rovněž nesmí manipulovat s plynovými spotřebiči, pokud k tomu nedostal přímý příkaz. Student je povinen používat osobní ochranné pracovní pomůcky, pokud je jejich používání pro prováděnou činnost stanoveno (např. při brigádách organizovaných školou). V objektech školy je zakázáno kouřit. Platí v nich dále zákaz požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek a zákaz účastnit se pod jejich vlivem výuky a školou organizovaných akcí. Do objektů školy a na akce organizované školou je zakázáno donášet zbraně, střelivo a jakékoliv pyrotechnické předměty (výbušniny). Student je povinen dodržovat příkazy a zákazy (pisemné i ústní), zejména vyučujících a zaměstnanců školy. Mezi tyto příkazy patří též bezpečnostní a požární tabulky.

Povinností studenta je dodržovat v objektech školy (zejména na jejich komunikacích) pořádek a čistotu, aby nedošlo k případným pádům osob, k omezení průchodu komunikací, k omezení přístupu k hasicím přístrojům, požárním hydrantům, elektrorozvodným skříním apod.

Student je povinen ohlásit svému vyučujícímu jakékoliv poškození zdraví (i drobná poranění), ke kterým dojde při výuce nebo při organizované akci.

Zákon o chemických látkách a směsích

Nebezpečnými chemickými látkami a směsmi jsou látky výbušné, oxidující, které při styku s jinými (zejména hořlavými) látkami zvyšují jejich hořlavost, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé, zdraví škodlivé, žíravé, dráždivé, senzibilizující nebo alergizující (po vdechnutí nebo po proniknutí kůží mohou vyvolat přecitlivělost organismu), karcinogenní nebo mutagenní (mohou vyvolat nebo zvýšit četnost výskytu genetických poškození), látky s akutní toxicitou pro reprodukci (mohou vyvolat poškození reprodukční funkce u mužů nebo žen), nebo jsou nebezpečné pro životní prostředí.

Všechny nádoby s těmito látkami a přípravky musí být opatřeny označením obsahu a upozorněním na jejich nebezpečnost příslušnou značkou, nápisem upozorňujícím na nebezpečnost obsahu. H-věty popisují povahu nebezpečnosti dané nebezpečné látky nebo směsi a P-věty popisují jedno nebo více doporučených opatření pro minimalizaci nebo prevenci nepříznivých účinků způsobených expozicí danou nebezpečnou látkou nebo směsí v důsledku jeho používání nebo odstraňování. Zejména musí být řádně označeny všechny náhradní obaly, strženo nebo přelepeno původní označení obsahu, aby nedošlo k jeho záměně (především u oblíbených PET lahví).

Při práci s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi je třeba dodržovat pokyny na obalech a zachovávat opatrnost; je zakázáno při práci s nimi jíst, pít, kouřit nebo manipulovat s otevřeným ohněm. Čisticí prostředky je třeba ukládat na určená místa.

Zásady první pomoci

Při potřísnění pokožky je potřeba potřísněné místo důkladně omýt, potřísněný oděv svléknout a vyprat. Při zasažení oka je nutné vymýt postižené oko velkým množstvím čisté vody, při požití nebezpečné látky vyvolat zvracení. V každém případě je nezbytné vyhledat odbornou lékařskou pomoc. Lékaři je před ošetřením potřeba sdělit, jakým druhem látky byl postižený zasažen (je-li možné to prokazatelně zjistit).

Požární ochrana

Každý je povinen chovat se tak, aby nezpůsobil požár a neohrozil tím životy a zdraví osob nebo zvířat, majetek, popřípadě životní prostředí a dále dodržovat ustanovení požárních poplachových směrnic, evakuačního plánu a jiných dokumentů požární ochrany. Je zapotřebí zachovávat opatrnost při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů, dbát na bezpečnost při skladování a manipulaci s hořlavými a hoření podporujícími látkami a s otevřeným plamenem. Další všeobecnou povinností je udržovat předpisy o požární ochraně, dodržovat pokyny v návodech a pokynech k obsluze a používání zařízení a nebezpečných látek, které vydal výrobce nebo obchodní organizace. Každá osoba je povinna plnit příkazy a dodržovat zákazy na označených místech, zejména zákazy kouření a manipulace s otevřeným ohněm.

Při manipulaci s hořlavými kapalinami a jejich používání je zakázáno kouřit a manipulovat s otevřeným ohněm. Na topidlech se nesní sušit oděvy a jiný materiál.

Při zdolávání požárů a jiných nehod je povinností každého účastníka poskytnout osobní nebo věcnou pomoc jednotce požární ochrany, pokud mu v tom nebrání důležitá okolnost.

Student nesmí provádět činnosti, které by mohly vést ke vzniku požáru. Nesmí zneužívat a poškozovat zařízení požární ochrany (hasicí přístroje, bezdůvodné přivolání jednotky požární ochrany apod.), porušení zákazu je pokutováno. V objektech fakulty je povinen dodržovat **zákaz kouření**. Dále je jeho povinností dodržovat ustanovení požárních poplachových směrnic, evakuačního plánu a jiných dokumentů požární ochrany, včetně řádu vysokoškolských kolejí, výcvikových středisek apod.

Činnost při vzniku požáru

Povinností každého při vzniku požáru je informovat všechny osoby, které by mohly být požárem ohroženy. Děje se tak zpravidla voláním „**HOŘÍ!**“. Účastník požáru je povinen snažit se vznikající požár uhasit, odstranit z jeho blízkosti hořlavé a jiné požárně nebezpečné látky, a pokud to lze, zamezit přístupu čerstvého vzduchu k ohni. Pokud nelze požár uhasit vlastními silami musí požár okamžitě **ohlásit na ohlašovnu požáru (na vrátnici v objektech fakulty), osobně nebo na telefonní lince:**

v budově Hollar 222 112 111

v budově Opletalova 222 112 303

v budově U Kříže 267 224 111

Při ohlašování požáru ohlašovně je nutné hlásit: místo požáru, co hoří, své jméno a telefonní číslo, ze kterého osoba požár ohlašuje a vyčkat zpětného ověření od ohlašovny.

Při vyhlášení požárního poplachu všechny osoby **i h n e d** opustí ohrožený prostor, s výjimkou těch, které provádějí hasební nebo evakuační práce.

Povinností každého je ohlásit na vrátnici fakulty osobně nebo na linku číslo 222 112 111 každý vzniklý požár i když jej sám uhasil.

Používání přenosných hasicích přístrojů

Před použitím hasicí přístroje je třeba si uvědomit, zda nehrozí nebezpečí úrazu elektrickým proudem. Je přísně zakázáno hasit elektrická zařízení vodou nebo pěnovým hasicím přístrojem. Prakticky na všechny druhy požárů, včetně elektrických zařízení, jsou určeny hasicí přístroje práškové. Sněhové hasicí přístroje určeny na hašení elektrických zařízení, potravin, knihoven apod.

Hasicí přístroj se spouští až před jeho bezprostředním použitím, a to po odjištění pojistky u spouštěcí páky ventilu. V každém případě je třeba postupovat podle návodu uvedeného na každém hasicím přístroji.

Jméno a příjmení .....

Datum a podpis .....